

ክፍል አምስት

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን

በአሁኑ ጊዜ

ጥንታዊቷና ታሪካዊቷ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ትናንት የነበረች ዛሬም ያለች ነገም የምትኖር ሐዋርያዊት ቤተ ክርስቲያን ናት። «ቤተ ክርስቲያን በአሁኑ ጊዜ» ስንል ወቅታዊውን መንፈሳዊና ማኅበራዊ እንቅስቃሴዎን ለመግለጽ እንጂ ጥንታዊ ታሪክና ህልውና ያላትን ቤተ ክርስቲያን አዲስ አድርጎ ለማቅረብ አይደለም።

ቤተ ክርስቲያኒቷ በአሁኑ ጊዜ ህልውናዋን ይበልጥ ለማጠናከርና ስብከተ ወንጌልን ለማስፋፋት በምታደርገው ሁለንተናዊ እንቅስቃሴ ሐዋርያዊ ተልእኮዎን በመወጣት ላይ ትገኛለች። ለታሪክና ለትውልድ የሚተላለፉ ዐበይት የሥራ ክንውኖችንም በማስመዘገብ ላይ ናት።

ይህች ጥንታዊት ቤተ ክርስቲያን ወቅቱ የሚጠይቀውን መንፈሳዊና ማኅበራዊ አገልግሎት በሚገባ መወጣት የሚቻለው የቤተ ክርስቲያን አበውን ቁጥር በማበርከትና አህጉረ ስብከትን በማስፋፋት፣ መንፈሳዊና ዘመናዊ ትምህርት ቤቶችን በመክፈትና የነበሩትን በማጠናከር በቤተ ክርስቲያን ትምህርት የተሟላና ከፍተኛ ዕውቀት ያላቸው መምህራንን በዘመናዊ የስብከትና የአስተዳደር ዘዴ እያሰለጠኑ መላክ፣ የሃይማኖትና የሥነ ምግባር መጻሕፍትን በዓይነትና በብዛት እያዘጋጁ ማሠራጨት መሆኑን ተገንዝባ ደረጃ በደረጃ የምታከናውናቸው ተግባራት በጉልህ እየታዩ ነው።

ሢመተ ጳጳሳት

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን አህጉረ ስብከት በመላው ሀገሪቱ የአስተዳደር መዋቅር የተዘረጉ ናቸው። ቤተ ክርስቲያኒቱ ያልደረሰችባቸው አካባቢዎችና የማትዳስሳቸው ጠረፎች አይገኙም፤ ተከታዮቿ ምእመናን ባሉበት ቦታ ሁሉ ቤተ ክርስቲያን ትኖራለች፤ በሌሉበት አካባቢም ቢሆን ትምህርተ ወንጌልን ማስተማርና አማካኝነትን ማፍራት ሐዋርያዊ ግዴታዋ ነው። የአብያተ ክርስቲያናት ቁጥር ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረና እያደገ የሚሄደውም ከዚህ የተነሣ ነው።

አህጉረ ስብከት እየሰፋ፣ የአብያተ ክርስቲያናትና የምእመናን ቁጥር እያደገ በሄደ መጠንም የቤተ ክርስቲያን አባቶችንና መምህራኑን ወንጌልን ማብዛት ዓይነተኛ ተልእኮዋ ነው።

በዚህም መሠረት በአሁኑ ጊዜ የቤተ ክርስቲያኒቱ አባቶች የቅዱስ ሲኖዶስ አባላት ቁጥር ፵ ሲሆን፣ በሀገሪቱ መንግሥታዊ አስተዳደር መዋቅር በተዘረጉት ክልሎች በውጭው ዓለም ለሚገኙ የቤተክርስቲያኒቱ ተከታዮች አበውን መመደብና አዳዲስ መንበረ ጳጳስናዎችን መክፈት ግዴታና አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

፩ኛ. ቀደም ሲል በአፍሪካ፣ በኢየሩሳሌም፣ በምዕራብ አገሮችና በካሪቢያን ደሴቶች ተልከው አገልግሎት ሲሰጡ ከነበሩት ቆሞላት፡-

- ሀ. በአውሮጳ
- ለ. በካሪቢያን ደሴቶችና በላቲን አሜሪካ
- ሐ. በአፍሪካ
- መ. በኢየሩሳሌም የኢትዮጵያ ገዳማት በጥር ወር ፲፱፻፷፮ ዓ.ም. አራት ጳጳሳት

፪ኛ. ጎዳር ፬ ቀን ፲፱፻፹፯ ዓ.ም.

- ሀ. ለጋምቤላ
- ለ. ለድሬዳዋ
- ሐ. ለኢሉባቦር
- መ. ለደቡብ ኦሞ
- ሠ. ለምዕራብ ሐረርጌ
- ረ. ለምሥራቅ ሸዋ
- ሰ. ለከምባታ ሐድያና ጉራጌ አህጉረ ሰብከት ሰባት ጳጳሳት በቅዱስ ሲኖዳስ ውሳኔ በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ወእጩን ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት አንብሮተ እድ ተሾመዋል።

መንፈስ ቅዱስን መሪ አድርጎ በብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርክ ርእሰ መንበርነት የሚሠራው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ቅዱስ ሲኖዶስ የቤተ ክርስቲያኒቱ ሁለንተናዊ እንቅስቃሴ የበላይ ኃላፊና ወሳኝ አካል ነው።

ቅዱስ ሲኖዶስ በየዓመቱ ሁለት ጊዜ በምልዓት እየተሰበሰበ በታላላቅ ጉዳዮች ላይ በመወያየት የቤተክርስቲያኒቱን መንፈሳዊና ማኅበራዊ ሥራዎች ይመራል ይሠራል ያሠራል በየዓመቱ መጀመሪያ ጥቅምት ፲፪ እና በርከበ ካህናት ትንሣኤ በዋለ በ፳፬ኛው ቀን በምልዓት የሚሰበሰበው ጉባኤ ተወያይቶ የሚያሳልፋቸው ውሳኔዎችና የሚያወጣቸው መመሪያዎች ከመንበረ ፓትርያርኩ ጠቅላይ ጽሕፈት ቤት ጀምሮ በየአሀጉረ ስበከቱ ሥራ ላይ መዋላቸውን በበላይነት የሚከታተል በየዓመቱ የሚከናወኑ ተግባራትን እየመረመረ በአስቸኳይ ጉዳዮች ላይ ውሳኔ የሚሰጥ ቋሚ ሲኖዶስ አለ። አስቸኳይና አስፈላጊ የሆኑ ተግባራት ሲያጋጥሙ ቅዱስ ሲኖዶሱ በምልዓት ሊሰበሰብ ይችላል።

ቅዱስ ሲኖዶስ የቤተ ክርስቲያኒቱን አስተዳደር የሚመራው ቅዱሳን አበው ሐዋርያትና ተከታዮቻቸው ሊቃውንተ ቤተ ክርስቲያን በወሰኑት ፍትሕ መንፈሳዊ ነው። እምነቷንና ሥርዓቷን የሚያስጠብቀው ራሱን ችሎ በተዘጋጀ ቀኖና መሠረት ነው።

ይህንኑ ቀኖናዊ አስተዳደር ተግባራዊ በማድረግ ቤተ ክርስቲያኒቱ ለዘመናት ከቆየው መንግሥታዊ የአስተዳደር መዋቅር ነጻ ሆና ራሷን በራሷ በመምራት ላይ ትገኛለች።

በአሁኑ ጊዜ የቤተ ክርስቲያን ማዕከላዊ አስተዳደር የሚመራው በብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርኩ የበላይነት ከሊቃነ ጳጳሳቷ መካከል በቅዱስ ሲኖዶስ በተመረጠ ሊቀ ጳጳስ ሥራ አስኪያጅነት ነው።

ቅዱስ ሲኖዶስ ቤተ ክርስቲያን በአሁኑ ጊዜ በተቀዳጀው ራስን በራስ የማስተዳደር መብት በመጠቀምና ቀደም ሲል ሲሠራበት የነበረውን ሕገ ቤተ ክርስቲያን በማሻሻልና ከጊዜው ጋር የተገናዘበ የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች (ሠራተኞች) መተዳደሪያ ደንቦችን በማውጣት በሥራ ላይ እንዲውሉ አድርጓል። የቤተ ክርስቲያንን የሰበካ መንፈሳዊ አስተዳደር መመሪያ የሆነውም ሆኗል ቃለ ሀዋዒ ወቅቱን ተከትሎ እንዲሻሻል አድርጓል።

- ባለፈው ሥርዓት የተወረሱት የቤተ ክርስቲያን የገቢ ምንጮች የነበሩ ቤቶችና ንብረቶች፤
- የቤተ ክርስቲያን ሊቃውንት ምንጮች የሆኑት መንፈሳዊ ኮሌጅን የመሰሉት መንፈሳዊ ትምህርት ቤቶች እንዲመለሱ አድርጓል።
- ለሌላ ይዘታ ውለው የነበሩ የቤተ ክርስቲያን ዐውደ ምሕረትና አፀደ ቤተ ክርስቲያን በብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርክ ብርቱ ጥረትና በኢሕድሪ መንግሥት በጎ ፈቃድ ወደቀድሞ የቤተ ክርስቲያን ይዘታነታቸው ተመልሰዋል።

ቅዱስ ሲኖዶስ አዳዲስ አብያተ ክርስቲያናት የሚተከሉባቸውን ቦታዎች በሕግ እያስፈቀደ ሥራ ላይ እንዲውሉ አድርጓል። እንደባሕረ ጥምቀትና መስቀል አደባባይ የመሰሉ የቤተ ክርስቲያን የበዓላት መከበሪያ ቦታዎችም በየሥፍራው እንዲከበሩ አድርጓል።

ስብከተ ወንጌል

ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ወእጩን ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት ስብከተ ወንጌል የቤተ ክርስቲያን መሠረት መሆኑን ተገንዝበው ከሁሉም በላይ ለትምህርተ ወንጌል ቅድሚያ በመስጠት ከአዲስ አበባ ጀምሮ በየአህጉረ ስብከቱ ያለዕረፍት በመዘዋወር ወንጌል መንግሥትን ይሰብካሉ፤ በየአህጉረ ስብከቱ የሚገኙ ብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳትም ይህንኑ የቀድሰና ፈለግ በመከተል በየአውራጃውና በየወረደው እስከ አጥቢያ ቤተ ክርስቲያን እየሄዱ ሐዋርያዊ ተልዕኮዎቻቸውን በመፈጸም ላይ ይገኛሉ። በየሥፍራው የተመደቡ ሰባክያነ ወንጌልም የቅዱስ ፓትርያርኩንና የብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳቱን አሠረ ጽድቅ በመከተል ሐዋርያዊ ግዳጃቸውን እየተወጡ ናቸው። ከዚህም የተነሣ በአሁኑ ጊዜ በቤተ ክርስቲያናትን ሐዋርያት እግሮች ያልተረገጠ የኢትዮጵያ አካባቢ አይገኝም። ትምህርተ ወንጌል በቃልም በጽሑፍም በስፋት እየተሠራጨ ነው። በገጠርም ሆነ በከተማ በአብዛኞቹ አብያተ ክርስቲያናት በየዕለቱ የስብከተ ወንጌል መርሐ ግበር ተዘርግቶ ምእመናን ትምህርተ ወንጌልን በመመገብ ላይ ይገኛሉ።

በአጠቃላይ «ውስተ ኩሉ ምድር ወጽኦ ነገሮሙ ወእስከ አጽናፈ ዓለም በጽሐ ነቢዮሙ»

ድምፃቸው በምድር ሁሉ ላይ ቃላቸውም እስከ ዓለም ዳርቻ ወጣ (መዝ.፲፰፡፬) የተባለው ቃለ መጽሐፍ በተግባር በመፈጸም ላይ ይገኛል።

ሰበካ ጉባዔ

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የምትተዳደረው ከሐዋርያት ተያይዞ በመጣው የማኅበረ ካህናትና ምእመናን የአንድነት ጉባዔ ነው። በመሆኑም በአሁኑ ጊዜ በመላ ሀገሪቱ ያሉ አብያተ ክርስቲያናት በሰበካ ጉባዔ ተደራጅተዋል። ካህናቱም ሆኑ ምዕመናኑ የሚመሩትና የሚተዳደሩት በቃለ ዓዋዲ ደንብ መሠረት ነው። በመላ ሀገሪቱ በሚገኙት አብያተ ክርስቲያናት የተዘረጋውን የሰበካ መንፈሳዊ አስተዳደር ጉባዔ ለማጠናከር በሁሉም አህጉረ ስብከት በየጊዜው ሥምሪት ይደረጋል፤ ትምህርታዊ ሴሚናር ይሰጣል። በየዓመቱ አንድ ጊዜ በመንበረ ፓትርያርኩ በብፁዕ ወቅዱስ ፓትርያርክ ርእሰ መንበርነት በሚደረግ አጠቃላይ ጉባዔ የሰበካ ጉባዔያት ጠንካራና ደካማ ጎን ይገመገማል፤ ከጊዜው ጋር እየተገናዘቡ የሰበካ ጉባዔውን ሂደት የሚያጠናክሩ ውሳኔዎች፣ መመሪያዎችና ዕቅዶች እየወጡ በቅዱስ ሲኖዶስ ተመርምረው ከጸደቁ በኋላ ሥራ ላይ ይውላሉ።

በአሁኑ ጊዜ በሀገር ውስጥና በውጭ አገሮች፦

- ከ፴፮ ሺ ያላነሱ የአጥቢያ አብያተ ክርስቲያናት - ፬ መቶ ፲፪ ሺ ፬፻፲፮ ካህናት፤
- ፵ ሚሊዮን ምእመናን በቃለ ዓዋዲ ደንብ መሠረት በሰበካ ጉባዔ ተደራጅተው ይገኛሉ።

የሰንበት ትምህርት ቤት

የነገይቱን ቤተ ክርስቲያን ተረካቢዎች ወጣቶች እንደመሆናቸው የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን መንበረ ፓትርያርክ ጠቅላይ ጽሕፈት ቤት በማዕከላዊ ደረጃ የሰንበት ትምህርት ቤቶች ማደራጃ መምሪያ አቋቁማ በመላው ኢትዮጵያ አህጉረ ስብከት በሚገኙ አብያተ ክርስቲያናት ወጣቶችን በሰንበት ትምህርት ቤት በማደራጀት ላይ ትገኛለች። ቅዱስ ሲኖዶስ የሰንበት ትምህርት ቤት ወጣቶች የቤተ ክርስቲያኒቱን እምነትና ሥርዓት ተከትለው የሚመሩበት መተዳደሪያ ደንብ አውጥቷል። በየአጥቢያ ቤተ ክርስቲያኑ ከሚመረጡት የሰበካ ጉባዔ አባላትም አንዱ ክፍል የሰንበት ትምህርት ቤት ነው። ቤተ ክርስቲያኒቱ ለወጣቶች መንፈሳዊ ትምህርት የሚያስተምሩ መምህራንን ትመድባለች፤ የሚማሩባቸው መጻሕፍትን አቅም በፈቀደ መጠን እያዘጋጀች ታሠራጫለች፤ የመሰብሰቢያና የመማሪያ አዳራሾችና አብያተ መጻሕፍት እንዲሠሩላቸው ብርቱ ጥረት ታደርጋለች። በቤተ ክርስቲያን መንፈሳዊ አገልግሎት በደረጃቸው እንዲሳተፉ ታደርጋለች። በመደባቸው ለሚያንቀሳቅሱት መንፈሳዊ ተግባር የሚረዳ በጀት ከሰበካ ጉባዔው መድቦ እንዲሠሩ ታደርጋለች። ወጣቶችም በበኩላቸው ከመደበኞቹ ካህናት ጎን ተሠልፈው በመዝሙር፣ በትምህርተ ወንጌል፣ በቅዳሴ ተሰጥዎና በጠቅላላው መንፈሳዊ አገልግሎት ቤተ ክርስቲያንን ይረዳሉ። በተለይ በገጠራቱ ቤተ

ክርስቲያን በአሁኑ ጊዜ ጎልቶ የሚታየው የወጣቶቹ አገልግሎት ነው። ድራማዎችን በማሳየት፣ መዝሙራትን በመድረስና በካሴት እያስቀረጹ በማሠራጨት፣ የሃይማኖት መጻሕፍትን ጋዜጦችና መጽሔቶችን እያዘጋጁ በማሳተም እንደ ቅዱስ ቁርባንና የተክሊል ጋብቻ የመሳሰሉትን ምሥጢራተ ቤተ ክርስቲያን ራሳቸው በተግባር በመተርጎም ለቤተ ክርስቲያኒቱ መንፈሳዊ ሕይወት መልካም አርአያነትን እያተረፉ ናቸው።

የገቢ ምንጭ በመፍጠር የሰንበት ትምህርት ቤቶቻቸውን ያስፋፋሉ ያጠናክራሉ። በየገዳማቱና ታሪካዊ ሥፍሎች ጉብኝት በማድረግ ታሪካቸውን ለማወቅ ጥረት ያደረጋሉ። ምዕመናንን በማስተባበር ለየአካባቢያቸው ችግረኞች ከዕለት ጉርስ እስከ ዓመት ልብስ ርዳታ በማድረግ የምግባረ ሠናይ ሥራ ያከናውናሉ። አብያተ ክርስቲያናት በሚታነጹበትና በሚታደሱበት ከምእመናን ጋር እየተሠለፉ ከፍተኛ አስተዋጽኦ ያደርጋሉ። በየአጥቢያ ቤተ ክርስቲያኑ ለሚንቀሳቀሱት የራስ አገዝ የልማት ተቋሞችም የሚያደርጉት እገዛ በቀላሉ የሚታይ አይደለም።

ትምህርት

ጥንታዊቷና ብሔራዊቷ የኢትዮጵያ አርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ለኢትዮጵያ ሕዝብ የትምህርትና ሥነ ጥበብ ምንጭ ሆና የኖረች ቤተ ክርስቲያን ናት። የቤተ ክርስቲያን መሠረት መንፈሳዊ ትምህርት እንደመሆኑ መጠን የቤተ ክርስቲያን የአብነት ትምህርት ቤቶች በቤተ ክርስቲያን ዙሪያ ተዘርግተው ኖረዋል። በገጠርም ሆነ በከተማ መንፈሳዊ ትምህርት ቤት ያልተቋቋመበት ቤተ ክርስቲያን አይገኝም። ከጥንት ጀምሮ ጠቅላላው የኢትዮጵያ ሕዝብ አንደበቱን የሚፈታው መሠረታዊ የቋንቋና የሥነ ጽሕፈት ዕውቀት የሚያገኘው ከዚች ቤተ ክርስቲያን ነው።

ዘመናዊው ትምህርት በሀገሪቱ እስከተዘረጋበት ቅርብ ጊዜ ድረስ ጠቅላላው የትምህርት ቁልፍ በቤተ ክርስቲያኒቱ እጅ የተያዘ ነበር። የቤተ ክርስቲያኒቱ ጥንታዊያን የአብነት ትምህርት ቤቶች ለቤተ ክርስቲያን ብቻ ሳይሆን ለሀገሪቱ ብዙ ሊቃውንትን ሲያበረክቱ ኖረዋል፤ ሕዝብ ክርስቲያኑም ከአባቶች የወረሰውን ባህላዊ ትውፊት በመከተል ለመንፈሳዊ ትምህርት መምህራንና ደቀ መዛሙርት የኑሮ ድጋፍ በመስጠት ለሊቃውንተ ቤተ ክርስቲያን መበራከት የበኩሉን አስተዋጽኦ ሲያበረክት ኖሮአል።

ይህን ጥንታዊና መሠረታዊ የቤተ ክርስቲያን ትምህርት በቆየው መልኩ በልመና ቁራሽ ለመቀጠል ወቅቱ እጅግ አስቸጋሪ በመሆኑ ቤተ ክርስቲያን ለመምህራንና ደቀመዛሙርቶቻቸው ድጎማ በመስጠት ትምህርቱ እንዳይቋረጥ አስፈላጊውን ጥረት በማድረግ ላይ ትገኛለት፤ በተለይ በአዲስ አበባ አድባሪትና በሌሎችም አህጉረ ስብከት መንፈሳዊ የአዳሪ ትምህርት ቤቶችን በማስፋፋትና በማጠናከር ትምህርቱ በስፋት እንዲቀጥል በመደረግ ላይ ነው።

በቀድሞ መንግሥት ተወስዶ የነበረው መንፈሳዊ ኮሌጅ በብፁዕ ወቅቱ ፓተርያርክ አቡነ ጳውሎስ ትጋትና ጥረት ተመልሶ ለዓመታት ተቋርጦ የነበረው ከፍተኛ መንፈሳዊ ትምህርትና የካህናት ሥልጠና ቀጥሏል። ቁጥራቸው በርካት ያለ

ደቀ መዛሙርት ትምህርታቸውን በመከታተል በሠርተፊኬት፣ በዲፕሎማና በዲግሪ እየተመረጡ ለቤተ ክርስቲያን አገልግሎት በመስጠት ላይ ናቸው። በዚህ ኮሌጅና በሰዋሰው ብርሃን ቅዱስ ጳውሎስ ከፍተኛ መንፈሳዊ ትምህርት ቤት በዲግሪና ዲፕሎማ ከሚሰጠው መደበኛ ትምህርት በተጨማሪ ለየአህጉረ ስበክት ካህናትና የልዩ ልዩ አገልግሎት ዘርፍ ለሠራተኞች የሚሰጠው አጭርና የረጅም ጊዜ የሙያ ማሻሻያ ሥልጠና ቤተ ክርስቲያኒቱንና ኅብረተሰቡን እጅግ እየጠቀመ ነው። የምእመናን ልጆች መንፈሳዊውን ዘመናዊውን ትምህርት የሚማሩባቸው ዘመናዊውን ትምህርት ቤቶች በየአድባራቱ በብዛት እየተሠሩ አገልግሎት በመስጠት ላይ ስለሆኑ የመንፈሳዊ ትምህርት መረሐ ገብር ከምን ጊዜውም በበለጠ በምልዓትና በስፋት እየተካሄደ ነው።

መንፈሳዊና ማኅበራዊ አገልግሎት

ቤተ ክርስቲያን መሠረታዊ ተልእኮ ለመላው የሰው ዘር መንፈሳዊና ማኅበራዊ አገልግሎት መስጠት ነው።

ይህም በመሆኑ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በኅብረተሰቡ መካከል በመገኘት የሃይማኖት፣ የዘርና የጎሳ ልዩነት ሳያደርግ ለመላው የኢትዮጵያ ሕዝብ መንፈሳዊና ማኅበራዊ አገልግሎት ስትሰጥ ኖራለች። ለሕዝቡ የተሟላ ኑሮና ብልጽግና በሚዘረጉ የልማት አውታሮች የበኩሉዋን አስተዋጽኦ ስታደርግ የኖረች ብሔራዊት ቤተ ክርስቲያን ናት። አሁንም ይህንኑ ተልእኮዋን በስፋት በመቀጠል በአህጉር ደረጃ ከመላው አፍሪካ አብያተ ክርስቲያናት በዓለም አቀፊ ደረጃም ከዓለም አብያተ ክርስቲያናት ማኅበር ጋር በመተባበር ሌሎች የሰብአዊና የምግባረ ሠናይ ድርጅቶችን በማስተባበር በልማትና በርደታ ሥራ የበኩሉዋን አስተዋጽኦ በማድረግ ላይ ትገኛለች። በዚህ ዓላማዋም ባለፉት ተከታታይ ዐሠርት ዓመታት በአብዛኛዎቹ የኢትዮጵያ ክፍሎች በተከሠቱ የተፈጠሮና ሰው ሠራሽ ችግሮች በተቸገረው ሕዝብ መካከል እየተገኘች የርዳታ ተግባር ስታከናውን ቆይታለች። በመልሶ ማቋቋምና ዘላቂ የልማት ዕቅዶችም ትምህርት ቤቶችንና ክሊኒኮችን፣ መንገዶችንና ድልድዮችን፣ የችግኝ ጣቢያዎችንና የዛፍ ተከላ መርሐ ግብሮችን፣ የከብት ርባታዎችንና ልዩ ልዩ የጎጆ ኢንዱስትሪዎችን፣ የጉድጓድ ውሃ ቁፋሮዎችንና የምንጭ ማሳልበት ሥራዎችን የመሳሰሉትን በማካሄድ የሚጠበቅባትን ማኅበራዊ አገልግሎት በመስጠት ላይ ትገኛለች። ሪስ አገዝ የሆኑ የልማት ተግባራትም በየአህጉረ ስበክቱ በስፋት በመከናወን ላይ ይገኛሉ።

ከዚህም ሁሉ ጋር በተለያዩ ምክንያቶች ወላጅ አልባ የሆኑ ዕንብ ማውታና የችግረኞች ልጆችን በማሰባሰብ ምግብ፣ ልብስና መጠለያ እየሰጠች በማስተማር አሳድጋ አያሌ ወጣቶችን ለቁም ነገር አብቅታለች። በዚህ መልክ ያለው አገልግሎት አሁንም በተሻለ መልኩ በመቀጠል ላይ ይገኛል።

ከተባበሩት መንገዳታትና የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ማኅበር ጋር ባለው የማኅበራዊና ሰበአዊ አገልግሎት ቅንጅትም የሰደተኞች አገልግሎት ኃላፊነትን ወስዳ ባቋቋመችው ጽሕፈት ቤት በአሁኑ ጊዜ ከአፈሪካና ከዓለም ዙሪያ የተፈናቀሉ ስደተኞችን በየመልኩ በመርዳትና በማስተናገድ ላይ ትገኛለች።

ሕንጻ መንበረ ፓትርያርክ

ጥንታዊቷ የኢትዮጵያ ኦርቶዶክሳዊት ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ምን ጊዜም ቢሆን ያለፈተና አሁን ካለችበት ደረጃ አልደረሰችም። በረዥሙ የታክ ጉዞዋ አያሌ ፈተናዎችን አሳልፋለች። በጥንታዊነቷ በታሪካዊነቷ በብሔራዊነቷ ብዙ መናፍቃንና ቢጽ ሐሳውያን ይቀናቀኑአታል፤ በየወቅቱም ይፈታተኑአታል። በየዘመናቱ በሚደረጉ የመንግሥታትና የሥርዓት ለውጦችም በህልውናዋ ላይ ችግሮችና ፈተናዎች ሳይገጥሟት ቀርተው አያውቁም ዛሬም ቢሆን ከችግሮችና ፈተናዎች ሙሉ በሙሉ ነፃ ነች ማለት አይደለም። ይሁን እንጂ በጽኑ አለት ላይ የተመሠረተች ስለሆነች በየጊዜው የሚነፍሰው ነፋስ ሁሉ ሊያናውጣት አልቻለም የልቁንም ችግሩና ፈተናው ሁሉ ይበልጥ እንድትጠናከርና እንድትስፋፋ ረድቷታል።

በመሆኑም በአሁኑ ጊዜ በሀገር ውስጥም ሆነ በውጭው ዓለም የተከታዮቿ ብዛት እየጨመረ በመሄዱ በዚያው መጠንም የአብያተ ክርስቲያናት ቁጥር እያደገ በመምጣቱ አዳዲስ አብያተ ክርስቲያናት በብዛት በመታነጽ ላይ ናቸው። እድሳትና ጥገና እየተደረገላቸው ያሉ ጥንታዊያን ገዳማትና አድባራትም በርካታዎች ናቸው።

ይህን በመሰለው የዕድገትና የመሻሻል ሃደት ውስጥ በተለይ በአሁኑ ጊዜ እጅግ አስደናቂ ሆኖ የሚታየው በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ወእጨጌ ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት ጥረት፤ በአብያተ ክርስቲያናትና በምእመናን ትብብር የተሠራው አዲስ ሕንጻ መንበረ ፓትርያርክ ነው። ይህ ሕንጻ ጥንታዊያንና ታሪካውያን የሆኑት የአክሱምን የላሊበላን ወቅር አብያተ ክርስቲያናትና የፋሲልን ቤተ መንግሥት አሠራር የያዘ በመሆኑ ጥንታዊውንና ባሕላዊውን የኢትዮጵያውያን የሥነ ሕንጻ ፈጠራና ችሎታ የሚያንጸባርቅ ነው። ሕንጻው የተሠራበት ዐቢይ ምክንያት፡- ቀደም ሲል የነበረው ሕንጻ መንበረ ፓትርያርክ ለመንበረ ፓትርያርክ የሚመጥን ባለመሆኑ ከቤተ ክርስቲያኒቱ ጥንታዊነትና ታላቅነት አኳያ አለም አቀፍ የአብያተ ክርስቲያናት መሪዎችንና እንግዶችን ለማስተናገድ የማይችል በመሆኑ፡-

በቅርጹና በአሠራሩ ከጥንት ጀምሮ በሀገራችን ሲያያዝ የመጣውን ታሪካዊ የሕንጻ አሠራር ጥበብ አጉለቶ የማያሳይ በመሆኑ ነው።

አዲሱ ሕንጻ መንበረ ፓትርያርክ ግን እነዚህን ሁሉ አገልግሎቶች አሟልቶ ለመስጠት የተመቻቸ ሆኖ ተሠርቷል። ስለሆነም በአሁኑ ጊዜ በቅዱስ ሲኖዶስ ውሳኔና በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርዕሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ወእጨጌ ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት ርእሰ መንበርነት የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን በዕድገት ጎዳና የምታደርገውን ርምጃ አጉልቶ የሚያሳይ ነው። «ሕግ ይወጽአ እምጽዮን» እንደተባለው ሕገ ቤተ ክርስቲያን የሚወጣበት የእመነትና የሥርዓት ውሳኔዎችና መመሪያዎች የሚተላለፉበት ይኸው ሕንጻ መንበረ ፓትርያርክ በመሆኑ ለቤተ ክርስቲያኒቱ ዕድገት አዲስ የታሪክ ምዕራፍ ነው።

ቤተ ክርስቲያኒቱ ያለፉትን አበው ታሪክ ለትውልድ ለማስተላለፍ በምታደርገው ጥረት ባለፈው ሥርዓት በግፍ የተገደሉት የሁለተኛው ፓትርያርክ የብፁዕ ወቅዱስ

አቡነ ቴዎድሎስ ሐውልትና ቤተ መዘክር እንዲሠራ አድርጋለች። ይህም ሐውልትና ቤተ መዘክር ሊሠራ የቻለው በቅዱስ ሲኖዶስ ውሳኔና በብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርዕሰ ሉቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ወእጩን ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት ልዩ ጥረት ነው።

ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ በመላ ኢትዮጵያ አብያተ ክርስቲያናት የሰበካ ጉባዔን መሠረት የጣሉ የቤተ ክርስቲያኒቱ የውጭ ግንኙነት እንዲሰፋፋና ሁለንተናዊ ዕድገቷ እንዲፋጠን ከፍተኛ ጥረት ያደረጉ ታላቅ ቅዱስ አባት ነበሩ።

የውጭ ግንኙነት

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን ከውጭው ዓለም ጋር ጥንታዊና የቆየ ግንኙነት አላት ይኸው ጥንታዊ ግንኙነት በአሁኑ ጊዜም ካለፈው በበለጠ እያደገና እየተስፋፋ በመሄድ ላይ ነው።

በአፍሪካ፣ በምዕራብ አውሮፓ፣ በአሜሪካና በካሪቢያን አገሮች የቤተ ክርስቲያኒቱ ተከታዮች ምእመናን እየተበራከቱ በመሄዳቸው አህጉረ ስበክት በመስፋፋት ላይ ናቸው። አዳዲስ አብያተ ክርስቲያናትም ተሠርተዋል። ሊቃነ ጳጳሳትና የወንጌል መልዕክተኞች በየቦታው ተመድበው ሐዋርያዊ ተልእኮአቸውን በመፈጸም በነዚህ አገሮች የሚገኙ የቤተ ክርስቲያኒቱ እምነት ተከታዮች ትምህርተ ወንጌልን ለማስፋፋት መንፈሳዊ አገልግሎትን ለማሟላትና እምነታቸውን ለማጠናከር ከአባላቱ መካከል አገልጋዮችን እየመረጡ ወደ ኢትዮጵያ በመላክ እንዲሠለጥኑ ያደርጋሉ። ቤተ ክርስቲያናችንም ልሎካንን እየተቀበለች፡-

- እምነቷንና ሥርዓቷን
- ታሪኳንና ባህሏን
- ቋንቋዋንና ትውፊቷን እያስጠናች በመላክ ላይ ትገኛለች። በዚህ መልክ እስካሁን በተሰጠው ትምህርታዊ ሥልጠና በዲቁናና በቅስና ደረጃ ሰልጥነው ለአገልግሎት ወደ አገራቸው የተመለሱ የውጭ ዜጎች ተከታዮች ብዙዎች ናቸው።

የኢትዮጵያ ኦርቶዶክስ ተዋሕዶ ቤተ ክርስቲያን የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ማኅበርና የመላው አፍሪካ አብያተ ክርስቲያናት ጉባዔ መሥራችና ቀዋሚ አባል ናት። በነዚህ ታላላቅ ዓለም አቀፍ ማኅበራት በየጊዜው በሚካሄድ ጉባዔያት በመሳተፍ፣ የማኅበሩን ምርጫዎች በተግባር በመተርጎም በአብያተ ክርስቲያናትና በከፍተኛ የማኅበረሰብ ጉዳዮች ላይ ትመክራለች። ስለ ዓለም ሰላም፣ ስለ ሰው ዘር ደህንነት ጠቃሚ ውሳኔዎችን ታስተላልፋለች። ለዓለም መንግሥታትና ለሰብአዊ አገልግሎት ተቋሞች ሁሉ ድምፅ ታሰማለች።

ቤተ ክርስቲያኒቱ በዚህ ዓለም አቀፍ የአብያተ ክርስቲያናት አባልነቷ ከአባል አብያተ ክርስቲያናትና ከልዩ ልዩ በጎ አድራጊ ድርጅቶች ጋር በመተባበር በተፈጥሮና ሰው ሠራሽ ምክንያቶች በሰው ልጆች ላይ የሚደርሱ ችግሮችን ለመከላከልና ለማስወገድ ሰብአዊና መንፈሳዊ አገልግሎት ትሰጣለች።

ከዓለም አቀፍ አብያተ ክርስቲያናት መሪዎችና ለሰው ልጆች ማኅበራዊ ሕይወት ሰላምና ደኅንነት ከቆሙ መራሕያነ መንግሥታት ጋር በየጊዜው የጉብኝት ልውውጥ ታደረጋለች።

የቤተ ክርስቲያኒቱ ርእሰ ብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ወእጩኔ ዘመንበረ ተክለ ሃይማኖት በቅርቡ ከብፁዓን ሊቃነ ጳጳሳት ጋር በአያሩሳሌም፣ በአሜሪካ፣ በካሪቢያን አገሮች በኢንግላንድ፣ በሮም፣ በአቴንስ፣ በራሺያ ኦርቶዶክስ ቤተ ክርስቲያን፣ በአርማንያ እና በቱርክ ጉብኝት አድርገዋል። ከአብያተ ክርስቲያናት ከየሀገሩ መንግሥታት መሪዎች ጋር ስለ ሀገራችን ሕዝብ ታሪክና ስለ ቤተ ክርስቲያናችን ጥንታዊነት በሠፊው አስረድተዋል።

በዚሁ አንጻር የአብያተ ክርስቲያናትና የተለያዩ አገሮች መንግሥታት መሪዎች የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ማኅበር መሪዎችና የምሥራቅ ኦርቶዶክስ አብያተ ክርስቲያናት ጉባዔ አባላት ወደ ሀገራችን እየመጡ በተለያዩ ጊዜያት ጉብኝት አድርገዋል። ስለሀገራችን ታሪክና ሥልጣኔ፣ ስለቤተ ክርስቲያናችን ጥንታዊነትና ሥርዓተ አምልኮ በሠፊው ተረድተዋል። ከነዚህም ታላላቅ የመንግሥታትና የአብያተ ክርስቲያናት መሪዎች መካከል የጀርመን ፌደራል ሪፑብሊክ ንግሥት፣ የቁስጥንጥንያ ቤተ ክርስቲያን ፓትርያርክ እንዲሁም የዓለም አብያተ ክርስቲያናት ምክር ቤት ዋና ፀሐፊና የመላው አፍሪካ አብያተ ክርስቲያናት ጉባዔ ዋና ፀሐፊ በቅርቡ ወደ ኢትዮጵያ መጥተው ቤተ ክርስቲያናችንን ጎብኝተዋል። ከብፁዕ ወቅዱስ አቡነ ጳውሎስ ፓትርያርክ ርእሰ ሊቃነ ጳጳሳት ዘኢትዮጵያ ወእጩኔ ዘመንበረ ተክለሃይማኖትና ከቅዱስ ሲኖዶስ አባላት ጋር፡-

- ስለ ቤተ ክርስቲያናችን መንፈሳዊ ግንኙነት መጠናከር
- ስለ ዓለም ሰላምና የሰው ልጆች ደህንነት
- በማኅበረሰብ ችግሮች ላይ በጋራ ስለ መሥራት በሰፊው ተወያይተዋል።

